

“Poseu-vos un nas vermell, mireu-vos al mirall i comenceu a riure”

Marcel Gros, un dels pallassos catalans més reconeguts, és un artista avesat a treballar en solitari, perquè li agrada escriure habitualment el seu propi guió. Des de Manresa, recorre els escenaris catalans oferint a infants i adults la poesia que es deriva de la dificultat quotidiana.

Marcel Gros i Pueyo (Manresa, 1957) va per lliure en el món del circ des de l'any 1991. Els seus espectacles més destacats són, per a un públic familiar, *Fenomenal* (Premi Rialles 1998), *Cap problema* (2000) i *Calidoscòmic* (2005). Per als adults ha posat en escena *Standby* (premi al millor espectacle de sala de la Fira de Teatre al Carrer de Tàrraga 2000) i *Vibracions* (2003). L'any 2002 va rebre el premi Bages de Cultura, instituït per Òmnium Cultural. Les seves aparicions més significatives a la televisió han estat al programa *Pa-*

ral·lel (Canal 33) i a *Cosas que importan* (TVE1).

—S'ha vist sempre damunt l'escenari?

—Sí, des de petit ja m'agradava agafar historietes i involucrar algun col·lega per representar-les. A més, el meu carrer era singular: davant de casa hi vivia un mag, i a la del costat, un músic, on assajaven orquestres i cobles.

—A la seva família, hi havia precedents artístics?

—El meu pare, de professió vidrier, era trompetista no professional. I, en sa-

ber que jo em volia dedicar a fer de pallasso, em deia: “Nano, has triat una professió que és el *hobby* més car que hi ha. Però, com que t'agrada, faràs el possible per tirar endavant.” I és que ell no va poder viure de la trompeta, com hagués volgut. I em deia també: “El dia que vaig fer més diners amb la música, saps quin va ser? Quan em vaig vendre la trompeta.” I això em va arribar al cor...

—No va poder resistir massa temps com a treballador de banca...

—Deu anys, que no són pocs, dels setze als vint-i-sis. Als últims temps ja feia de saltimbanqui, és a dir, banqui al matí i salti a la tarda. Vaig començar tocant rock i després vaig ser el cantant d'una orquestra de ball. I, de mica en mica, em vaig adonar que m'agradava més presentar les cançons i fer riure la gent que no pas interpretar-les.

—Tradicionalment s'han associat els pallassos al món dels infants. Això ha començat a canviar?

—No és que el pallasso sigui per a nens: és que ell mateix és un nen que mostra tota la seva humanitat a dalt

d'un escenari sense vergonya. No té vergonya ni de riure, ni de plorar, ni de viure, ni de morir... A més, el pallasso es fa el simpàtic perquè l'estimin i li comprin la joguina. I qui te la comprarà, la joguina? Els adults. Els nens, en canvi, segurament es posarien a jugar amb tu.

—Els qui tenen més vergonya, doncs, són els adults?

—Els adults són, precisament, adults-rats. Un nen, en canvi, és capaç de demanar-se sempre el per què de les coses. Malgrat tot, als adults intento oferir-los una doble o tercera lectura de moltes situacions de la vida quotidiana. Pretenc fer riure la gent d'una altra manera, **ahora que fer-la pensar i també que se senti millor.**

—El riure com a teràpia...

—Ara diuen que riure és beneficiós per a la salut: tants segles hem trigat a descobrir-ho?

—Us va formar, sobretot, amb els germans Colombaioni a Roma. Quina és la gran aportació que n'heu rebut?

—Els Colombaioni van ser els que van treure el pallasso del circ clàssic i el van col·locar a l'escenari sense maquillatge. Jo, per exemple, mantinc el nas vermell, però no em maquillo, i actuo als teatres... L'ofici de pallasso, que ells em van ensenyar, té uns recursos i unes tècniques, però té també alguna cosa que no es pot definir. I és que de pallasso se'n pot aprendre, però abans se n'ha de ser. Si a mi em vesteixen de mosso d'esquadra, per exemple, al cap de cinc minuts veuran que no serveixo.

—El surrealisme ha estat una de les seves fonts d'inspiració.

—Sovint, comunicar forma part, com en el moviment surrealista, del domini de l'inconscient. Per què connectes amb el públic inflant un guant de goma, deixant-lo anar i que se'n vagi volant? Són coses etèries, gairebé inexplicables.

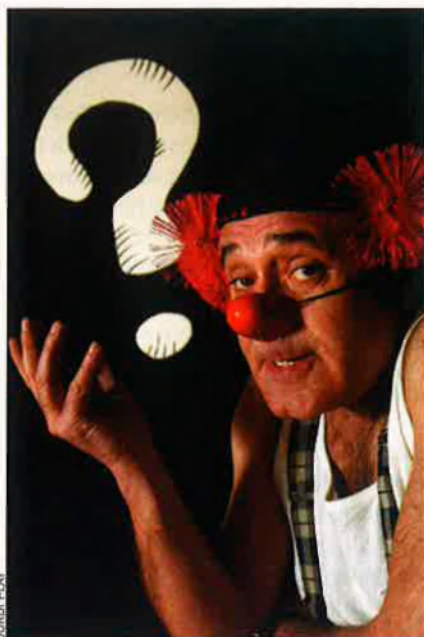
—El pallasso, per damunt de tot, és un provocador de sensacions?

—Henry Miller, en un conte preciós sobre el món dels pallassos que es diu "El somriure al peu d'una escala", defineix el pallasso com "la poesia en acció". I és ben cert. Així com les obres teatrals podrien ser les novel·les, el pallasso és la poesia perquè en poca esto-

na, amb pocs mitjans, amb la subtilitat, pot donar molt. El meu treball intenta fer poesia de la dificultat quotidiana. Com deia Brossa, es tracta, amb el mínim, de donar el màxim.

—L'humor es pot definir?

—L'humor implica trobar-se constantment a la corda fluixa. Si caus per un cantó, és una grolleria, i si caus per l'altre, una mediocritat. Però si saps aguantar-te en aquell fil que es connecta amb el somriure, que és la línia més recta de comunicació entre els humans, ho encertes plenament.

—El nas del pallasso és com la seva màscara?

—És una màscara molt petita, que no amaga res i que, per tant, permet treure millor tot el que el pallasso porta a dins. Jo el comparo amb la sirena dels bombers: un bomber ho és sempre, però, quan posa la sirena, és que va per feina. I el nas és el recurs de què disposa el pallasso per anar per feina.

—Els seus espectacles es caracteritzen per projectar una mirada intel·ligent sobre el món. Quina és la recepta?

—Sobretot, no desconnectar la intel·ligència del sentit de l'humor. Si tu saps fer riure, provoques que la gent pensi positivament i que tingui bones vibracions. Jo recomano a la gent, i sobretot a la que mana, que es posi un nas vermell, es miri al mirall i comenci a riure. No costa tant i el món aniria millor.

—Al llibre catàleg d'una exposició recent sobre la renovació del circ entre nosaltres es diu que "Marcel Gros bascula entre el pallasso i l'humorista".

—No són ben bé el mateix. L'humorista agafa la realitat i en fa un acudit, però sovint donant vida a un personatge que vol imitar. El pallasso, en canvi, és més autèntic, has de ser tu mateix. Jo, quan surto a l'escenari, no em canvio ni el nom: em dic Marcel Gros a baix i a dalt. Els guions són de collita pròpia, però els guions dels acudits de l'humorista els pot haver escrit un altre. En darrer terme, tot pallasso, per definició, és humorista, però tot humorista no pot ser pallasso.

—Dins el món del circ, vostè sempre ha preferit anar per lliure. No s'hi sent tan a gust, treballant en companyia?

—Bé, de tant en tant ja hi treballo, amb més gent. He actuat, per exemple, amb la Pepa Plana, que és avui dia la pallassa catalana més reconeguda. També he participat en espectacles de varietats, sobretot en el paper de presentador o conductor dels diferents números... De tota manera, em sento més a gust actuant en solitari. I és que m'he acostumat, ja fa anys, a tenir el meu propi consell d'administració reunit permanentment per poder prendre, sense entrebancs, les decisions més oportunes.

—Després de l'actuació, habitualment aneu a dormir a casa. La centralitat de Manresa a Catalunya deu facilitar-ho...

—Sempre dic, en conya, que Manresa és la ciutat amb més "sortides culturals" de Catalunya. D'altra banda, com més avança l'edat, més m'agrada anar a dormir a casa. Si trobes que no fas tant de pallasso com de transportista, ja no et sents prou bé.

—Si el món anés millor, els pallassos no serien tan necessaris?

—El que no serien és tan singulars, perquè finalment s'hauria trobat la fórmula perquè tothom transmetés bones vibracions. Falta molt més bon rotllo a tots nivells, més sentit de l'humor i la capacitat de distingir el que és realment important del que no ho és.

Joan Alcaraz